

СИЛА РОСТУ ДЕРЕВ ЧЕРЕШНІ ЗАЛЕЖНО ВІД ДОВЖИНИ ПРОМІЖНОЇ ВСТАВКИ ВСЛ-2

Бондаренко П.Г., асистент

Алексєєва О.М., канд. с.-г. наук, доц.

Таврійський державний агротехнологічний університет

Останнім часом з метою контролю сили росту та скорочення непродуктивного періоду дерев черешні у виробництво впроваджуються насадження, щеплені на слаборослих вегетативних підщепах. Однак, враховуючи недостатню якірність та посухостійкість клонових підщеп черешні, а також складність розмноження деяких з них, великий інтерес для садівництва представляють вставки слаборослих підщеп у штабл.

При використанні дерев з інтеркаляром, важливим питанням є довжина проміжної вставки. У дослідженнях, що проводились на яблуні, збільшення довжини вставки послаблювало силу росту дерев. На черешні інформацію з приводу оптимальної довжини вставки можна вважати недостатньою, хоча стандартом для кісточкових культур вважається 20 см. Саме тому метою нашого дослідження було визначення довжини інтеркалярної вставки ВСЛ-2, доцільної для досягнення оптимальних показників росту дерев черешні у саду.

Дослід закладено у насадженні черешні сортів Мелітопольська чорна і Валерій Чкалов на вставках клонових підщеп ВСЛ-2 різної довжини з округлою малогабаритною формою крони, 2004 року садіння. Основна підщепа – сіянці магалєбської вишні. Грунт дослідної ділянки - темно-каштановий слабосолонцюватий. Повторність варіантів 3-кратна по 6 дерев кожної повторності. Схема садіння дерев – 5x2 м.

Схема досліду:

Варіант 1 – вставка ВСЛ-2 довжиною 20 см (контроль);

Варіант 2 – вставка ВСЛ-2 довжиною 30 см;

Варіант 3 – вставка ВСЛ-2 довжиною 50 см.

Результати досліджень. У нашому дослідженні було встановлено, що інтеркалярні вставки більшої довжини дійсно знижували ріст дерев. Так, в 13-річному віці дерева, щеплені на вставці ВСЛ-2 довжиною 30 см, мали в середньому по сортах на 12% менше значення площі поперечного перерізу штабл (ПППШ) порівняно з варіантом з вставкою довжиною 20 см (контроль), а дерева з вставкою довжиною 50 см – на 31% менше. Слід зазначити, що цей показник у дерев сорту Мелітопольська чорна був на 18% більшим в порівнянні з сортом сорт Валерій Чкалов.

За показником площі проекції крони спостерігалась та ж тенденція, що і за ПППШ: варіант з довжиною вставки ВСЛ-2 30 см поступався контролю (20 см) на 13%, а варіант з довжиною вставки 50 см – на 23% в середньому по сортах. За показником об'єму крони варіанти з більшою довжиною вставки формували на 12-38% більш компактні дерева.

При визначенні сумарного річного приросту виявилось, що за довжини вставки 30 см він був на 15%, а за довжини 50 см – на 31% меншим за контрольний варіант в середньому по сортах. Дерев сорту Валерій Чкалов поступалися деревам сорту Мелітопольська чорна за кількістю приростів на дереві та сумарним річним приростом в середньому на 9%. Дана тенденція чіткіше проявлялася при збільшенні довжини вставки.

При цьому середня довжина одного приросту була однаковою у всіх варіантах, а її значення коливалося в межах 33,0-38,9 см. Це означає, що довжина інтеркалярної вставки ВСЛ-2 не впливала на довжину окремих приростів, а зменшення сумарного річного приросту у варіантах з довжиною вставки 30 і 50 см відбувалося за рахунок зниження кількості однорічних пагонів на дереві.

Таким чином, за комплексом ростових показників, використання вставки ВСЛ-2 довжиною 30 см зменшувало силу росту дерев на 12-17%, а вставки довжиною 50 см – на 23-38%, що свідчить про придатність таких сорто-підщепних комбінувань до сучасних інтенсивних конструкцій насаджень черешні.